

Organizaciona jedinica: CENTAR ZA ELEKTROENERGETSKE SISTEME Godina: 2013

Uputstvo za izradu lokalnih planova razvoja u oblasti energetike u okviru projekta „Norveška pomoć energetskej politici Republike Srbije u oblasti lokalnog energetskeg planiranja“

Urađeno za: Ministarstvo energetike, razvoja i zaštite životne sredine

Rukovodilac: Saša Minić, dipl. ing.

Prof. dr Miloš Banjac, dipl. ing.

Mr Mirjana Stamenić, dipl. ing.

Ana Šaranović, dipl. ing.

Gordana Radović, dipl. ing.

Saradnici: Biljana Ramić, dipl. ing.

Prof. dr Leonid Stoimenov, dipl. ing.

Dr Aleksandar Stanimirović, dipl. ing.

Miloš Bogdanović, dipl. ing.

Sandra Lučić, dipl. ing.

Ministarstvo energetike, razvoja i zaštite životne sredine angažovalo je Elektrotehnički institut Nikola Tesla a.d. Beograd i Elektronski fakultet Niš za potrebe realizacije projekta: „Pružanje stručnih usluga za pripremu metodologije i izradu lokalnih planova razvoja u oblasti energetike“ u okviru projekta „Norveška pomoć energetskej politici Republike Srbije u oblasti energetskeg planiranja“. Projekat je prirodan nastavak prethodno realizovanih aktivnosti u okviru pomenutog projekta „Norveška pomoć energetskej politici Republike Srbije u oblasti energetskeg planiranja“: izrade Uputstva za izradu energetskeg bilansa u opštinama (realizovano u 2007. godini) i izrade Uputstva za pripremu projekata u oblasti energetske efikasnosti u opštinama (realizovano u 2008. godini).

Aktivnosti u okviru ove faze projekta koji se finansira iz donacije Norveškog Ministarstva spoljnih poslova mogu se svrstati u tri faze:

- priprema metodologije i izrada Uputstva za izradu lokalnih planova razvoja u oblasti energetike, koje, zapravo, predstavlja ova knjiga;
- izrada baze podataka i na njoj baziranog informacionog sistema kao alata za formiranje lokalnih planova razvoja u oblasti energetike;
- izrada planova razvoja u oblasti energetike za četiri izabrane nerazvijene opštine u Srbiji kroz koje bi se demonstrirala funkcionalnost metodologije izložene u ovom Uputstvu, te baze podataka i informacionog sistema koji su osnov i alat za primenu izložene metodologije.

Planirano je da se rezultati rada na projektu izlože u okviru posebne radionice koja bi se organizovala za energetske menadžere opština u Srbiji.

Energetsko planiranje predstavlja postupak kojim se određuju kratkoročni i dugoročni ciljevi energetske politike. U okviru energetskeg planiranja definišu se buduće mere, aktivnosti, sredstva i rokovi koji treba da omoguće ostvarivanje definisanih ciljeva. Osnovni planski dokument energetskeg planiranja opštine predstavlja Lokalni plan razvoja u oblasti energetike. Izrada ovog plana treba da se obavi kroz sledeća četiri koraka:

1. određivanje polaznog energetskeg stanja i prognoza njegovog razvoja;
2. izbor prioriternih oblasti prema kojima će plan biti orijentisan;
3. utvrđivanje mogućih mera i aktivnosti za unapređenje energetske efikasnosti na lokalnom nivou;
4. utvrđivanje finansijskog i vremenskog okvira plana.

Na ovakav način definisan plan treba da bude odobren od strane nadležnih organa jedinice lokalne samouprave. Nakon dobijanja ovog odobrenja, započinje se sa njegovom primenom, uz istovremeno započinjanje sprovođenja monitoringa njegove uspešnosti i realizacije (prikupljanje relevantnih podataka, njihova analiza i vrednovanje).

Metodologija za formiranje plana prikazana je u ovom Uputstvu. U prvom delu Uputstva daje se analiza zakonskog okvira za energetske planiranje na lokalnom nivou, sa posebnim naglaskom na nadležnosti lokalnih samouprava (poglavlje 2). Važan deo poglavlja 2 predstavlja prikaz regulatornog okvira u EU, posebno inicijative „Sporazum gradonačelnika“, koncepta „Pametnih gradova“ i dobre prakse energetskog planiranja na lokalnom nivou iz evropskih i zemalja regiona.

Osnova za formiranje lokalnih energetskih planova izložena je u poglavlju 3. U ovom poglavlju predstavljeni su mogući strateški ciljevi energetskog planiranja i istaknuta važnost formiranja baza podataka, izrade energetskih bilansa, te izrade projekata energetske efikasnosti, kao osnove za izradu lokalnih energetskih planova. Takođe, ukazano je da je sistem energetskog menadžmenta najefikasniji način za ostvarenje definisanih strateških ciljeva.

sl. 1: Demingov krug (PDCA) kao baza za uvođenje sistema energetskog menadžmenta

Glavni deo Uputstva predstavljaju poglavlja 4 i 5 u kojima su detaljno izloženi struktura energetskog plana na lokalnom nivou i metodologija za njegovo formiranje.

U poglavlju 4 izložena je struktura energetskog plana na lokalnom nivou, koja olakšava pripremu planskog dokumenta kao podloge za obezbeđenje finansijskih sredstava i oruđa za praćenje procesa implementacije predloženih planskih mera.

U poglavlju 5 je detaljno izložena metodologija formiranja plana razvoja iz oblasti energetike na lokalnom nivou. Proces planiranja je u velikoj meri oslonjen na rezultate proistekle iz Uputstva za izradu energetskih bilansa u opštinama i Uputstva za pripremu projekata u oblasti energetske efikasnosti u opštinama, ali se oslanja i na analiziranu dobru praksu pojedinih evropskih gradova (i zemalja) u pogledu pripreme lokalnih energetskih planova izloženih u poglavlju 2.3. Poglavlje 5 obrađuje način sistematizacije i obrade podataka po pojedinim energetskim podsektorima. Način sistematizacije podataka, na kojoj se zasniva baza podataka, kao osnova informacionog sistema, uglavnom je proistekao iz Uputstva za izradu energetskih bilansa u opštinama, a prikazani proces obrade zasniva se na postavkama iznetim u Uputstvu za pripremu projekata u oblasti energetske efikasnosti u opštinama, koje su obogaćene saznanjima iz evropske i naše prakse, posebno u pogledu značaja i načina uključenja monitoringa rezultata u proces budućeg planiranja.

U poglavlju 6 dat je pregled korišćene literature.

Obim uputstva: 83 strane - Uputstvo, 39 strana - Predlog dizajna aplikacije i baze podataka.